

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра іноземних мов гуманітарних спеціальностей

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор в науково-педагогічній і
навчальній роботі та рекрутації**

проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № від 17.10. 2018 р.

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

підготовки бакалаврів

галузь знань 0101 Педагогічна освіта

спеціальність 013 Початкова освіта

освітня програма Початкова освіта

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Методика навчання іноземної мови»
підготовки бакалаврів галузі знань 01–Освіта, спеціальності 013 Початкова освіта за
освітньою програмою Початкова освіта.

Розробник:
доцент кафедри іноземних мов
гуманітарних спеціальностей

Смалько Л. Є.

Рецензент:
доктор педагогічних наук,
професор кафедри іноземних мов
гуманітарних спеціальностей

Гусак Л.Є.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
іноземних мов гуманітарних спеціальностей

протокол № 3 від 06. 09. 2018 р.

Завідувач кафедри: (Гедз С.Ф.)

Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології

протокол № 2 від 20. 09. 2018р.

Голова науково-методичної
комісії факультету (Павлюк А.Б.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Методика навчання іноземної мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «Початкова освіта» і призначена для студентів III курсу педагогічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта 013 Початкова освіта Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90 /3		Рік навчання 3
		Семестр 5
ІНДЗ: немає		Лекції 20 год.
		Практичні 24 год. Лабоаторні 10 год.
		Самостійна робота 30 год.
		Консультації 6 год.
Форма контролю: залік		

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс «Методика навчання іноземної мови» є невід'ємною частиною підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Мета курсу – формування у студентів знань, умінь та навичок навчання іншомовної комунікативно-мовленнєвої діяльності у початковій школі.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із системою навчання іноземної мови та теоретичною базою, що розкриває закономірності процесу навчання іноземної мови як засобу спілкування;
- окреслити зміст, мету й принципи організації іншомовного навчального процесу у початковій школі;
- розкрити суть основних методів, прийомів, засобів та технологій навчання, які відіграють домінуючу роль у процесі формування комунікативної та мовленнєвої компетентності учнів початкової школи;
- навчити студентів формувати в учнів початкової школи граматичні, лексичні та фонетичні навички;
- ознайомити студентів із системою вправ для навчання іншомовного мовлення;
- навчити студентів організовувати іншомовні навчальні дії основним видам мовленнєвої діяльності на різних етапах таким чином, щоб вони давали максимальний результат;
- розвивати у студентів уміння творчо застосовувати свої знання з урахуванням умов викладання;

- сформувати у студентів навички здійснення контролю за ефективністю засвоєння іншомовного матеріалу.

Програма навчальної дисципліни складається з таких *змістових модулів*:

1. Система навчання іноземної мови на початковому етапі.
2. Формування німецькомовної комунікативної компетенції.
3. Формування німецькомовної мовленнєвої компетенції учнів.
4. Організація, забезпечення та контроль процесу навчання.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

У результаті вивчення курсу «Методика навчання іноземної мови» в обсязі, вказаному в навчально-тематичному плані, студент повинен знати:

- 1) теоретичні основи методики навчання іноземних мов;
- 2) цілі, зміст, принципи, методи та засоби навчання іноземних мов у початкових навчальних закладах;
- 3) психофізіологічні особливості дітей молодшого шкільного віку в навчанні іноземних мов;
- 4) можливості використання сучасних технічних (текстових, графічно-зображувальних, звукових, мультимедійних) засобів навчання в організації уроку з іноземної мови;
- 5) окремі системи вправ для оволодіння основними видами мовленнєвої діяльності учнів початкової школи;
- 6) особливості навчання іноземної мови на різних ступенях та загальні вимоги до мовленнєвих умінь учнів початкової школи;
- 7) основні етапи формування граматичних навичок;
- 8) основні етапи формування лексичних навичок ;
- 9) основні етапи формування фонетичних навичок;
- 10) основні етапи формування навичок техніки читання і письма;
- 11) основні етапи формування вмінь аудіювання;
- 12) основні етапи формування вмінь читання;
- 13) особливості навчання письма на різних ступенях навчання;
- 14) особливості та засоби контролю у навчанні іноземної мови на різних ступенях.

уміти:

- 1) складати фрагменти уроків та конспекти уроків, які спрямовані на розвиток усного й писемного мовлення молодших школярів, а також визначати конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку;
- 2) обирати ефективні методи та прийоми досягнення поставлених цілей на кожному етапі уроку;
- 3) забезпечувати мовленнєву діяльність учнів відповідно до плану уроку;
- 4) цілеспрямовано використовувати традиційні наочні посібники і методично грамотно застосовувати аудитивні, візуальні та аудіовізуальні технічні засоби навчання;
- 5) організовувати позакласну роботу з іноземної мови, зокрема, складати план та сценарій, розвивати творчі здібності учнів початкової школи, їх самостійність та естетичні смаки;
- 6) здійснювати контроль рівня сформованості іншомовних мовленнєвих навичок в учнів початкової школи.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 год. / 3 кредити ECTS.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни «Методика навчання іноземної мови» складається із екзаменаційного кредиту у V семестрі. Складовими кредитів є модулі, які відображають всі форми навчального навантаження студента: лекції, практичні заняття, лабораторну, індивідуальну та самостійну роботу, консультації. Кількість годин, відведених на них, розподіляється таким чином:

Змістовий модуль	Кількість годин				
	Лекції	Практ.	Лабор. робота	Самост. робота	Конс.з дисц.
<u>Змістовий модуль 1.</u> Система навчання іноземної мови на початковому етапі.					
Тема 1. Поняття «система навчання». Зміст та цілі навчання іноземної мови.	1	2	-	2	-
Тема 2. Принципи, методи та засоби навчання іноземної мови у початковій школі	2	2	1	2	1
Тема 3. Лінгвопсихологічні основи навчання іноземної мови у початковій школі.	2	2	-	2	1
Разом за Модулем 1.	5	6	1	6	2
<u>Змістовий модуль 2.</u> Формування німецькомовної комунікативної компетенції.					
Тема 4. Методика формування німецькомовної граматичної компетенції.	2	2	1	2	-
Тема 5. Методика формування німецькомовної лексичної компетенції учнів.	2	2	1	2	-
Тема 6. Методика формування німецькомовної фонетичної компетенції учнів.	2	2	1	2	-
Разом за Модулем 2.	6	6	3	6	-
<u>Змістовий модуль 3.</u> Формування німецькомовної мовленнєвої компетенції учнів					
Тема 7. Методика формування німецькомовної компетенції учнів в аудіюванні.	1	2	1	3	-

Тема 8. Методика формування мовленнєвої компетенції учнів в говорінні.	1	2	1	3	-
Тема 9. Методика формування мовленнєвої компетенції учнів в читанні	2	2	1	3	1
Тема 10. Методика формування мовленнєвої компетенції учнів в письмі.	2	2	1	3	1
Разом за Модулем 3.	6	8	4	12	2
<u>Змістовий модуль 4.</u> Планування, організація та контроль процесу навчання іноземної мови.					
Тема 11. Урок як основна форма навчально-виховного процесу з німецької мови.	2	2	2	3	1
Тема 12. Контроль та оцінювання рівня сформованості німецькомовної комунікативної компетенції учнів.	1	2	-	3	1
Разом за Модулем 4.	3	4	2	6	2
<u>Всього</u>	20	24	10	30	6

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота студента включає:

- підготовку до практичних та лабораторних занять: виконання усних і письмових завдань, опрацювання основного й додаткового теоретико-методичного матеріалу;
- систематизацію вивченого матеріалу для написання модульних контрольних робіт.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Система навчання іноземної мови.	2
2.	Зміст навчання іноземної мови у закладах початкової освіти. Основні характеристики та компоненти змісту навчання.	2
3.	Особливості навчання іноземної мови у початковій школі, дидактичні та методичні принципи.	2
4.	Методи навчання іноземної мови учнів початкової школи.	2

5.	Засоби навчання іноземній мові. Вправи як засоби засвоєння навчального змісту. Система вправ.	2
6.	Можливості текстових, графічних, звукових засобів та відеоредакторів у навчанні іноземної мови.	2
7.	Методика формування граматичної компетенції учнів на початковому етапі навчання. Основні типи і види граматичних вправ для автоматизації дій учнів з граматичними структурами активного (пасивного) граматичного мінімуму.	2
8.	Методика формування лексичної компетенції учнів на початковому етапі навчання. Основні типи і види вправ для автоматизації дій учнів.	2
9.	Методи навчання фонетики на початковому етапі навчання. Роль і місце технічних засобів у процесі формування слуховимовних навичок учнів.	2
10.	Організація самостійної роботи учнів з німецької мови.	2
11.	Етапи формування адитивної компетенції. Система вправ для навчання аудіюванню. Способи контролю розуміння прослуханого аудіо тексту.	2
12.	Навчання читанню як виду мовленнєвої діяльності. Система вправ для навчання читанню.	2
13.	Навчання письма як виду мовленнєвої діяльності. Етапи навчання писемного мовлення.	2
14.	Навчання говорінню. Система вправ для навчання говорінню.	2
15.	Типи уроків з іноземної мови, їх структура та методика проведення.	2
	Всього	30

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Комплексна оцінка знань проводиться викладачем за 100-бальною шкалою. Вивчення курсу закінчується екзаменом.

Сумарна кількість балів, яку студент отримує при складанні модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку: «відмінно», «добре», «задовільно» «незадовільно».

Розподіл балів здійснюється у такий спосіб:

Модуль 1 (поточний контроль 40балів)				Модуль 2 (підсумковий контроль 60 балів)		Сума
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	МКР №1	МКР №2	100
10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	30 балів	30 балів	

Метою здійснення поточного контролю є перевірка рівня знань студента при виконанні ним різного виду завдань на практичних заняттях. Робота на практичному занятті оцінюється в 10 балів. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент відповідно за кожен змістовий модуль (ЗМ), становить 10. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час поточного контролю, тобто за чотири змістові модулі, – 40 балів.

Підсумковий контроль здійснюється викладачем і може проводитись лише один раз. Студентові пропонуються дві модульні контрольні роботи, максимальна кількість балів за контрольну роботу становить 30 балів. За дві контрольні роботи можна максимально отримати 60 балів. Відсутність студента на модульній контрольній роботі оцінюється у 0 балів. Повторне складання модульного контролю для студента можливе за

умови його відсутності з поважної причини та відповідно до графіка, затвердженого кафедрою іноземних мов гуманітарних спеціальностей.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати сумарно за поточний та підсумковий контроль становить 100 балів. Якщо успішність студента оцінюється у 75 балів (оцінка «добре») та більше, студент має можливість погодитися з набраними балами і не складати іспит із навчальної дисципліни. Якщо студент отримує сумарно менше 60 балів або не погоджується з отриманим результатом, він складає іспит із навчальної дисципліни, при цьому його поточний бал залишається незмінним (макс. 40 балів), максимально за іспит студент може отримати 60 балів, які у сумі із поточним балом становитимуть 100 балів.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 – 81	C		
67 – 74	D	Задовільно	
60 – 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Басіна А. Методика викладання іноземної мови в початковій школі / А. Басіна. – К. : Шк. світ, 2007. – 128 с.
2. Бігич О.Б. Теорія та практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2006. – 200 с.
3. Бойко Н.В., Іванова Л.О. Дидактичні ігри на уроках німецької мови: навчально-методичний посібник для вчителів і студентів. – Кам'янець-Подільський, 2007. – С.64-77.
4. Бойко Н.В. Шкільний курс німецької мови з методикою викладання: Навчально-методичний комплекс дисципліни / Н.В. Бойко. – Кам'янець-Подільський: видавець Зволейко Д.Г., 2008. – 176 с.
5. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов: Навчальний посібник / О.І. Вишневський. – К.: Знання, 2011. – 206 с.
6. Галькова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам / Н. Д. Галькова. – М. : Наука, 2000. – С. 37–42; 143–147.
7. Гапонова С. В. Планування граматичного етапу уроку іноземної мови / С. В. Гапонова // Іноземні мови. – 1997. – № 3. – С. 6–10.

8. Гапонова С. В. Сучасні методи викладання іноземних мов за кордоном / С. В. Гапонова // Іноземні мови. – 1998. – № 10. – С. 24–31.
9. Державний стандарт початкової загальної освіти (2000 р.)
10. Жовківський А. М. Методичні засади навчання німецької мови в середній школі. *Methodische Grundlage für den Deutschunterricht in der Mittelschule* / А.М. Жовківський, В. І. Кушнерик. – Чернівці: Книги XXI, 2007. – 167 с.
11. Закон України про загальну середню освіту.
12. Ізмайлова С. І. Віршовані матеріали для закріплення лексичних та граматичних навичок на уроках іноземної мови / С. І. Ізмайлова // Іноземні мови. – 1999. – № 4. – С. 63–64.
13. Карпова В. М. Використання буквенних ігор в навчанні іноземної мови / В. М. Карпова // Іноземні мови. – 1998. – № 4. – С. 34–40.
14. Ляховицкий М. В. Методика преподавания иностранных языков / М. В. Ляховицкий. – М. : Наука, 1999. – С. 45–50.
15. Методика навчання іноземних мов у початковій школі : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Котенко, А. В. Соломаха [та ін.]. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 356 с.
16. Мильруд Р. П. Современные концептуальные принципы коммуникативного обучения иностранным языкам / Р. П. Мильруд, М. Р. Максимова // Иностранные языки в школе. – 2000. – № 4. – С. 9–16 ; № 5. – С. 17–22.
17. Ніколаєва Є. Ю. Рівні володіння іншомовним мовленням / Є. Ю. Ніколаєва, О. М. Шерстюк // Іноземні мови. – 2000. – № 2. – С. 69–72.
18. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2002. – 328 с.
19. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е. И. Пассов. – М. : Наука, 1985. – С. 24–34.
20. Скляренко Н. К. Сучасні вимоги до вправ для формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмій / Н. К. Скляренко // Іноземні мови. – 1999. – № 3. – С. 3.
21. Хоменко Л.Я. Viel Spass! Цікаві уроки з німецької мови у 5-6 класах.- Тернопіль: підручники і посібники, 1999.-40с.
22. Шостак Т. Г. Вірші та римування на уроці іноземної мови / Т. Г. Шостак // Іноземні мови. – 2000. – № 2. – С. 12–14.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ:

1. Поняття «система навчання» та її зміст.
2. Зміст та навчання іноземної мови у закладах початкової освіти. Основні характеристики та компоненти змісту навчання.

3. Цілі навчання іноземної мови у закладах початкової освіти.
4. Особливості навчання іноземної мови (німецької) у початковій школі, дидактичні та методичні принципи.
5. Методи навчання іноземної мови (німецької) учнів початкової школи. Генезис методів навчання іноземної мови.
6. Застосування комунікативних методів у викладанні іноземної мови для молодших школярів.
7. Засоби навчання іноземної мови (німецької). Вправи як засоби засвоєння навчального змісту.
8. Система вправ, спрямована на формування мовленнєвих вмінь та навичок на початковому етапі вивчення німецької мови.
9. Можливості текстових, графічних, звукових засобів та відеоредакторів у навчанні іноземної мови.
10. Психологічні особливості учнів початкових класів.
11. Проблема навичок та вмінь у викладанні німецької мови початківцям.
12. Роль мотивації у процесі вивчення німецької мови.
13. Методика формування граматичної компетенції учнів на початковому етапі навчання.
14. Основні типи і види граматичних вправ для автоматизації дій учнів з граматичними структурами активного (пасивного) граматичного мінімуму.
15. Методика формування лексичної компетенції учнів на початковому етапі навчання.
16. Основні типи і види вправ для автоматизації дій учнів під час формування лексичної компетенції.
17. Методи навчання фонетики на початковому етапі навчання.
18. Роль і місце технічних засобів у процесі формування слуховимовних навичок учнів.
19. Організація самостійної роботи учнів з німецької мови. Класна і позакласна робота учнів.
20. Етапи формування адитивної компетенції.
21. Система вправ для навчання аудіюванню. Способи контролю розуміння прослуханого аудіо тексту.
22. Навчання читанню як виду мовленнєвої діяльності.
23. Система вправ для навчання читанню.
24. Навчання письму як виду мовленнєвої діяльності. Етапи навчання писемного мовлення.

25. Система вправ для навчання мовленню іноземною мовою.
26. Навчання говорінню. Система вправ для навчання говорінню.
27. Типи уроків з іноземної мови, їх структура та методика проведення.
28. Основні вимоги до вчителя іноземної мови на початковому етапі.
29. Ігри у викладанні німецької мови як іноземної на початковому етапі.
30. Проведення позакласної роботи з німецької мови у початкових класах.